

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: J. Š., narozený X,
bytem X,
zastoupený advokátkou Mgr. Alicí Benešovou,
sídlem Míru 21/17, Rokycany,

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. Xa ze dne 17. 7. 2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Rozhodnutím č. j. Xb ze dne 8. 4. 2024 žalovaná přiznala žalobci invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Na základě posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu totiž dospěla k závěru, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činí 35 %. Podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se tak jedná o invaliditu prvního

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

stupně.

2. Žalobce proti tomuto závěru brojil námitkami. Měl za to, že se v jeho případě jednalo minimálně o invaliditu druhého stupně. Nesouhlasil s tím, že hlavní příčina jeho nepříznivého zdravotního stavu spadá pod kapitolu XIII, oddíl E, položku 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Dle jeho názoru mělo být hodnoceno dle stejné kapitoly a oddílu, nicméně dle položky 1d, tudíž by mu náležel vyšší stupeň invalidity. Míra poklesu jeho pracovní schopnosti měla být také zvýšena o 10 % podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity. Žalobce dále namítl, že v jeho případě došlo k zásadnímu omezení výkonnosti a pohyblivosti, přičemž se nejedná pouze o přechodný stav, ale o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Také nebyl řádně zohledněn vliv jeho zdravotního stavu na jeho pracovní schopnost. Žalobce také nesouhlasil s výší přiznaného invalidního důchodu.
3. Žalovaná námitky zamítla. V řízení o nich nechala vypracovat posudek lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu, z něhož vyplynulo, že hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobce spadá pod kapitolu XIII (Postižení svalové a kosterní soustavy), oddíl E (Dorzopatie a spondylopatie), položku 1c (Bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének; se středně těžkým funkčním postižením, závažné postižení jednoho nebo více úseků páteře, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, popř. symptomatologie neurogenního močového měchýře, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, některé denní aktivity omezeny) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 30–40 %. Posudkový lékař uvedl, že není doložena taková závažnost zdravotního postižení žalobce, jak je uvedeno v položce 1c (kapitoly XIII, oddílu E) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. S ohledem na tíži onemocnění žalobce, charakter jeho profese a s přihlédnutím k jeho dalším souběžným chorobám ale zvolil střed uvedeného rozmezí. Tuto hodnotu již ve smyslu vyhlášky o posuzování invalidity nezvýšil. Celkově tedy míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činí 35 %.

II. Řízení před soudem

4. Proti rozhodnutí žalované o námitkách žalobce brojil žalobou. Namítl, že posudkový lékař řádně neodůvodnil, proč zvolil střed daného rozmezí. Žalobce rovněž nesouhlasil s tím, že jeho zdravotní postižení není tak závažné. Z napadeného rozhodnutí nelze zjistit, z jakých lékařských zpráv lze tento závěr dovodit. Žalobce také setrval na svém názoru, že posudkový lékař měl hodnotit dle kapitoly XIII, oddílu E, písm. 1d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Žalobce vykonává manuální práci, s ohledem na jeho zdravotní stav po operaci bederní páteře není nadále schopen výkonu manuální práce jen s podstatně menšími omezeními. Míra poklesu jeho pracovní schopnosti měla být také zvýšena o 10 % podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity. Žalobce nadále nesouhlasil s výší přiznaného invalidního důchodu. Nebylo možné výši invalidního důchodu ponížovat o tzv. vyloučené doby pojištění. Žalobce byl minimálně od 17. 11. 1989 zaměstnán, po tomto datu byl rovněž zaměstnán, případně byl osobou samostatně výdělečně činnou. Jen v období od 22. 6. 1999 do 8. 3. 2021 byl ve výkonu trestu.
5. Žalovaná s žalobou nesouhlasila. Napadené rozhodnutí vychází z posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu, dle kterého je žalobce invalidní v prvním stupni. Co se týče výše

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

invalidního důchodu, žalovaná uvedla, že veškeré vyloučené doby v osobním listu důchodového pojištění žalobce odpovídají údajům uvedeným na evidenčních listech důchodového zabezpečení od příslušných zaměstnavatelů, což žalobce vždy stvrdil svým podpisem. V napadeném rozhodnutí pak řádně vysvětlila smysl vyloučených dob i výpočet výše invalidního důchodu.

III. Rozhodnutí bez jednání

6. Soud účastníky dne 23. 12. 2025 vyzval, zda souhlasí s rozhodnutím bez ústního jednání neboť, věc lze rozhodnout na základě posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Tuto možnost soudní řád správní upravuje v § 51 odst. 1 s účinností od 1. 1. 2026 pro všechna řízení, tj. i řízení zahájená před rokem 2026. Tuto výzvu soud učinil již v roce 2025 s tím, že případný souhlas či presumpce souhlasu budou vyvolávat účinky právě až v roce 2026. Již v roce 2025 přitom bylo možné připojit k výzvě soudu doložku o presumpci souhlasu s postupem soudu podle § 101 odst. 4 o. s. ř. Pravidla posuzování intertemporality takové postupu nebrání: soud učinil výzvu v roce 2025, kdy mu to umožňoval subsidiárně použitelný § 101 odst. 4 o. s. ř.; tato výzva však nemohla do 31. 12. 2025 nabýt zamýšlených účinků. Těch nabyla až v roce 2026, kdy tuto výzvu i její účinek již normuje § 51 odst. 1 s. ř. s. Zároveň měli účastníci dostatek prostoru na ni reagovat a byli poučeni o úvahách soudu i o právních následcích.
7. Na základě této výzvy se předpokládá souhlas obou účastníků s rozhodnutím bez ústního jednání, neboť se k tomuto postupu soudu nevyjádřili.

IV. Posouzení věci

8. Žaloba není důvodná.
9. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobce na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)].
10. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
11. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).

12. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby posudková komise, konkrétně odbor posudkové služby v Plzni, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobce.

Závěry posudkové komise

13. Posudková komise dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesly o 40 %, a tudíž se jedná o invaliditu prvního stupně [§ 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění]. Posudková komise u žalobce shledala dominantním postižením, jak ho vymezuje kapitola XIII, oddíl E, položka 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tedy ve shodě s posudkovým lékařem dospěla k závěru, že se jedná o bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének se středně těžkým funkčním postižením. Oproti posudkovému lékaři zvolila míru poklesu pracovní schopnosti v horní hranici daného rozmezí, a to s ohledem na profesi žalobce (posuzován jako řidič). Tuto hodnotu již ve smyslu vyhlášky o posuzování invalidity nezvýšila. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobce tedy činí 40 %.
14. Posudek splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity, včetně závěru o tom, že žalobce pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není schopen výkonu fyzicky těžké práce spojené s manipulací s těžkými břemeny a ve vynucených neměnných polohách. Je schopen práce s možností střídání poloh sed-stoj a respektující výše uvedená omezení.
15. Posudková komise se řádně vypořádala s tím, proč nehodnotila dle položky 1d (kapitoly XIII, oddílu E) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Dle zhodnocení neurologa v posudkové komisi se v případě žalobce jedná o těžší poruchu statiky a dynamiky bederní páteře s kořenovou iritací L5 a žádná kořenová léze není přítomná, což vyplývá z posledního neurologického vyšetření ze dne 2. 9. 2024. Na str. 6 posudku posudková komise uvedla, že se nejedná o těžké postižení více páteřních úseků s trvalými radikulopatiemi, závažnými parézami, těžkým poškozením nervů, svalovými atrofiemi a závažnými poruchami funkce svěračů, tedy že zdravotní postižení žalobce neodpovídá postižením uvedeným v položce 1d. Závěru posudkové komise, že nelze hodnotit dle položky 1d tedy nelze nic vytknout. Obsahově se posudek úplně vypořádal s námitkami žalobce. Vůči složení posudkové komise účastníci nic nenamítali.

K námitkám vůči posudku

16. Žalovaná se k posudku nevyjádřila.
17. Žalobce s posudkem nesouhlasil. Nadále měl za to, že je invalidní ve druhém či třetím stupni. Posudková komise také měla navýšit míru poklesu jeho pracovní schopnosti o 10 % podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Žalobce pracuje manuálně a jeho zdravotní postižení, včetně jeho dalších onemocnění, ho značně limitují.
18. Námitky nejsou důvodné. Žalobce víceméně nezpochybnil závěry posudkové komise. Jeho námitka týkající se zvýšení míry poklesu jeho pracovní schopnosti o 10 % podle vyhlášky o posuzování invalidity nebyla důvodná.
19. Ke zohlednění profese a komorbidit lze odkázat na § 2 až § 5 vyhlášky o posuzování invalidity. Podle těchto ustanovení je třeba rozlišovat *kumulaci* zdravotních postižení ve smyslu § 2 odst.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

3 a obzvláště nepříznivou kumulaci zdravotních postižení ve smyslu § 3 vyhlášky.

20. Při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti i při závěrečném hodnocení využití zachované pracovní schopnosti musí posudková komise zhodnotit schopnost pojištěnce pokračovat *v předchozí výdělečné činnosti*. To samé pak plyne z § 39 odst. 3 věty první zákona o důchodovém pojištění: Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s *přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem*.
21. § 3 vyhlášky o posuzování invalidity dopadá na situace, kdy **lze zvýšit horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti pojištěnce až o 10 %**; (odst. 1) v případě, je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních pojištění, v jejichž důsledku je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu; (odst. 2) v případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
22. V souzeném případě posudková komise nezvýšila horní hranici podle vyhlášky o posuzování invalidity z důvodu profese žalobce. Konstatovala, že profesi žalobce zohlednila již při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti žalobce v rámci základního procentního rozmezí. Co se týče zohlednění komorbidit žalobce a jejich případný vliv na jeho pracovní schopnost, posudková komise uvedla, že ty nemají dopad na ztrátu jeho pracovní schopnosti. Z toho důvodu nepřistoupila ke zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti žalobce podle § 3 a 4 vyhlášky o posuzování invalidity. Tomuto postupu žalované nelze nic vytknout.
23. Potřeba doplnění dokazování je dána v případě vadného posudku, tj. posudku neúplného či nepřesvědčivého, popřípadě posudku rozporovaného nějakým dalším odborným podkladem (např. znaleckým posudkem předloženým některou ze stran; srov. přiměřeně rozsudek NSS č. j. 3 Ads 20/2008-141 ze dne 6. 8. 2008). Naopak není třeba dokazování doplňovat tehdy, kdy je posudek bez vad, ale procesní strana jej považuje za příliš (ne)příznivý z hlediska odborného posouzení (srov. rozsudek NSS č. j. 10 Ads 116/2014-46 ze dne 8. 7. 2015).
24. Žalobce nad rámec výše uvedeného neoznačila konkrétní vady posudku, *které by měly vliv na výsledné hodnocení poklesu pracovní schopnosti žalobce*, a soud žádné neshledal. Posudek proto vyhodnotil jako úplný a přesvědčivý. Za toho stavu nejsou dány důvody pro vyžádání srovnávacího posudku, který by byl z hlediska zjišťování skutkového stavu nadbytečný.
25. Protože posudek splňuje požadavky setrvale kladené na tento typ důkazu, řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Jasně z něj plyne, že pokles pracovní schopnosti žalobce odpovídá 40 %, což podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě prvního stupně, která byla dána ke dni napadeného rozhodnutí žalované o námitkách, tak i ke dni jemu předcházejícímu rozhodnutí přiznávajícímu žalobci invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.

Výše invalidního důchodu

26. Žalobce také nesouhlasil s výší přiznaného invalidního důchodu. Nesouhlasil s tím, že by v jeho případě bylo možné snižovat výši invalidního důchodu o vyloučené doby pojištění.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

27. Tato námitka není důvodná, neboť se mýjí s obsahem rozhodnutí žalované. Ve věci žalobce *nebyla snížena výše* invalidního důchodu kvůli nezohlednění vyloučených dob pojištění. Nezohlednění vyloučených dob vede spíše – v obecné rovině – ke zvýšení výše důchodu. Žalovaná správně vysvětlila, že při zjišťování průměrného měsíčního výdělku by bylo pro žalobce nevýhodné, pokud by byly zohledněny doby (dny) s nižším výdělkem, například doby nemoci. Vyloučení těchto dob vede k tomu, že jsou zohledněny jen doby, kdy žalobce dosahoval obvyklého výdělku, který je v průměru vyšší, tj. pro žalobce výhodnější. Postup žalované tedy byl ve prospěch žalobce, neboť výše jeho průměrného měsíčního výdělku není „ředěna“ zohledněním dnů, kdy toho výdělku nemohl dosáhnout ze zákonem předvídaných důvodů.

V. Závěr

28. Z výše uvedených důvodů žalovaná posoudila rozhodné otázky správně a není rozhodnutí ani netrpí vadami řízení. Soud proto žalobu zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšné žalované náhrada nákladů nenáleží. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1, 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 15. ledna 2026

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce